GZ KAMNIK

Reševanje na in ob vodi

Tečaj za višjega gasilca

Avtor: dr. Tomaž Berlec

Predavatelj: Tomaž Berlec, VGČ II

Vsebina:

1. Uvod
2. Varno delo in posredovanje
3. Metode reševanja
4. Orodja in oprema

1.Uvod

TR – Reševanje na in ob vodi

1.1 Utapljanje

Je proces, ko ponesrečencu zaradi neznanja ali slabega znanja plavanja sledi utopitev.

Ponesrečenec se v fazi utapljanja ni zmožen več obdržati na vodni gladini in se začne utapljati.

Do končne utopitve prehaja skozi različne stopnje utapljanja:

- onemoglost,
- agonija in
- negibnost.

TR – Reševanje na in ob vodi

1.1 Utapljanje

Kadar utapljanje in končno utopitev povzroči nenadna nezavest (srčna ali možganska kap, epileptični napad, opitost, panika, znižanje krvnega tlaka …), ponesrečenec ne prehaja skozi opisane stopnje utapljanja, temveč ga najdemo negibnega.

Zaradi nenadne nezavesti lahko do utapljanja in utopitve pride tudi v manjših količinah vode (v kadi, mlaki ali manjšem potoku), če ima ponesrečenec zunanje dihalne odprtine (usta, nos) v vodi ali pod vodno gladino.

TR – Reševanje na in ob vodi

1.1 Utapljanje

Tabela stopenj utapljanja in značilnosti ponesrečenca.

STOPNJE UTAPLJANJA	ZNAČILNOSTI STANJA PONESREČENCA
ONEMOGLOST ⇩	⇨ Dihanje je prekinjeno s klici, vzpostavljen je varovalni refleks. ⇨ Ponesrečenec je v popolni zavesti, udarci in zavesljaji so prekinjeni z mahanjem nad vodno gladino. ⇨ Telo je v vodoravnem, poševnem ali navpičnem položaju (odvisno od potrebe po pomoči), njegovo plavanje pa je manj učinkovito in utrudljivejše.
AGONIJA ⇩	⇨ Težko in hlastajoče dihanje, klici so nemogoči, pojavi se refleks požiranja, kašljalni refleks, zapora glasilk, refleksni zastoj dihanja. ⇨ Ponesrečenec ima motnje v zavesti, njegov položaj je navpičen, plavanje pa je nenadzorovano na mestu, ni usklajenosti med udarci in zavesljaji.
NEGIBNOST	⇨ Ponesrečenec ne diha in prekine se mu bitje srca. ⇨ Je brez zavesti v negibnem vodoravnem, poševnem ali navpičnem položaju s potopljenim obrazom.

1.1 Utapljanje

Utopitev pomeni zadušitev zaradi blokade dihalnih poti in dihal s tekočino, najpogosteje z vodo.
Pri utapljanju voda zalije zgornje dele dihalnih poti, kar vodi do refleksne zapore glasilk in prenehanja gibanja prsnega koša.
V organizmu pride do pomanjkanja kisika v krvi in kopičenja ogljikovega dioksida.
Pri utopitvah pogosto pride do podhladitve, ki povzroči trepetanje srčnih prekatov. Pri tem se zelo poveča število utripov, ki pa so šibki in praktično brez učinka. Tako nenadoma nastopi zastoj krvotoka.

1.1 Utapljanje

Zaradi prekinitve dihanja in/ali zastoja srca ostanejo možgani brez kisika. Daljše ko je to obdobje, večje so poškodbe možganov in manjša je možnost uspešnega oživljanja.
Izkušnje kažejo, da ima negibni utapljajoči možnost za uspešno rešitev po:

- prvi minuti v 95 %,
- drugi minuti v 90 %,
- tretji minuti v 75 %,
- četrti minuti v 50 %,
- peti minuti v 25 %,
- šesti minuti v 1 % in
- dvanajsti minuti v 0 %

Pri nizkih temperaturah možnost preživetja tudi po 12 minutah

2. Varno delo in posredovanje

Zaščitna oprema

Nevarnosti

2.1. Zaščitna oprema

- Reševalci morajo imeti ustrezno opremo za reševanje (obleka za reševanje iz vode, rešilni jopič, čelada, reševalna plavajoča vrv…)

Nevarnosti:
- Preobračanje
- Polnjenje z vodo
- Podhlajevanje

Hitro odpenjanje!

2.1. Zaščitna oprema

Reševalec na podlagi ocene stanja oblikuje načrt in postopek reševanja ponesrečenca.

Če je na mestu nesreče več reševalcev si le-ti razdelijo naloge:
- Klicanje na pomoč telefonu (112 ali 113).
- Iskanje opreme za prvo pomoč.
- Dodatna pomoč pri reševanju iz vode.

Če je mogoče se najprej poskuša reševati z obale in nato s plovilom in nazadnje z osebnim reševanjem.

3. Metode reševanja

Način reševanja

Razdelitev nalog

Pomen in vloga skupine

3.1. Način reševanja

- Reševanje iz vode je akcija pri kateri eden ali več reševalcev izvlečejo utapljajočega iz vode na suho, kjer mu dajo, glede na njegovo telesno stanje ustrezno prvo pomoč.
- Ločimo štiri možne načine reševanja z vode:

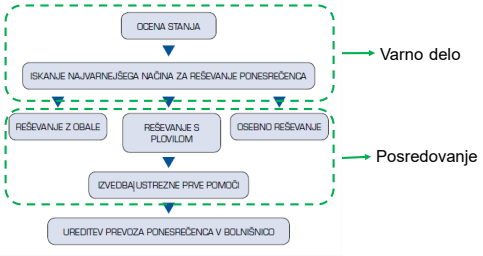
I. Samoreševanje

II. Reševanje z obale

III. Reševanje s pomočjo plovila

IV. Osebno reševanje

3.1. Način reševanja



3.1.1 Samoreševanje

- Pri samoreševanju se plavalec sam reši iz situacije, ko mu grozi utopitev.
- Potrebno je ohraniti razsodno in razumno ukrepanje.
- Kdaj pride do samoreševanja:
  - Nenadni padec v obleki v vodo
  - Mišični krči
  - Nenaden padec v deročo vodo

3.1.2 Reševanje z obale

- Je najbolj varen in najhitrejši način reševanja onemoglega plavalca (ponesrečenca), ki je še pri zavesti, da lahko prime reševalne pripomočke (reševalni obroč, reševalna žoga…) ali drugi plovni predmet (plavalna blazina, deska, vrv, palica, lestev…).
- Pri metanju pripomočkov je potrebno paziti, da reševalec ne zadane ponesrečenca v glavo.
- Pripomočki, ki so privezani z vrvjo, reševalec vrže čez ponesrečenca, nato pa z vlečenjem vrvi omogoči, da se ponesrečenec prime pripomočka.
- Z obale se rešuje do razdalje 25 metrov.

3.1.3 Reševanje s pomočjo plovila

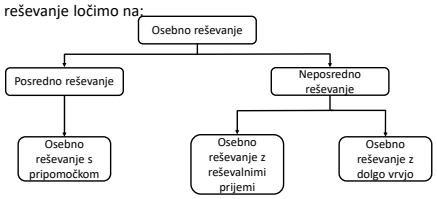
- S plovilom rešujemo, če je ponesrečenec predaleč od obale, da bi mu vrgli reševalni pripomoček.
- Ponesrečenec mora biti pri zavesti, da se lahko prime plovila ali drugega plovnega predmeta, s katerim ga rešujemo.
- Rešujemo lahko s:
  - Jadralno desko
  - Čolnom na motor
  - Čolnom na vesla
  - Kajakom
  - Vodnim skuterjem
  - …

3.1.4 Osebno reševanje

- Posredno ali neposredno reševanje ponesrečenca v vodi.
- Sodeluje lahko en, dva, tri ali pa celo več reševalcev.
- Osebno reševanje je učinkovit in vedno mogoč način reševanja ponesrečenca iz vode.
- Zahteva dobro predznanje plavanja ter znanje in sposobnost osebnega reševanja.

3.1.4 Osebno reševanje

- Osebno reševanje ločimo na:



3.1.4 Osebno reševanje

1. Posredno reševanje:
   a. Osebno reševanje s pripomočkom
   - Najvarnejši način osebnega reševanja ponesrečenca.
   - Uporabi takrat, ko ni na voljo plovila ali je ponesrečenec predaleč od obale.
   - Med plavanjem reševalec vleče plovni objekt (palica) za seboj, se ustavi na varni razdalji pred ponesrečencem in mu plovni objekt poda v roke.
   - Reševalec ga nato povleče do obale, vendar mora vedno spremljati vedenje ponesrečenca.
   - Paziti mora, da se ponesrečenec ne oprime reševalca in s tem ogrozi reševalčeve in svoje varnosti.

3.1.4 Osebno reševanje

2. Neposredno reševanje:
   b. Osebno reševanje z dolgo vrvjo
   - Uporabljamo ga kadar na reševalca deluje vodni tok ali valovi. Z obale ga varuje drug reševalec.
   - Reševalec na obali mora imeti nadzor nad navezanim reševalcem in mora skrbeti, da se vrv ne zaplete in s tem ne ogrozi reševalca pri posredovanju v vodi.
   - Ko navezani reševalec priplava do ponesrečenca, ga z eno roko močno oprime in z drugo roko da znak reševalcu na obali, ki začne vleči vrv.
   - Ko se reševalec in ponesrečenec približata obali, reševalec ki je vlekel vrv steče v vodo in pomaga pri dvigu ponesrečenca na kopno.

3.1.4 Osebno reševanje

2. Neposredno reševanje:
   c. Osebno reševanje z reševalnimi prijemi
   - Gre za kombinacijo pristopa reševalca do ponesrečenca ter neposredno reševanje ponesrečenca z uporabo reševalnih prijemov.
   - Pristop do ponesrečenca se začne z reševalnim skokom in reševalnim kravlom, temu pa sledi ustrezna izbira reševalnega prijema in način reševalnega plavanja.
   - Rešuje lahko eden, dva ali celo več reševalcev.

Reševanje z ledenih površin

- Reševalec mora imeti rešilni jopič
- Zaščiten z vrvjo
- Vsa oprema je privezana
- V roki mora imeti gasilski kavelj, sekiro
- Povečati mora dotikalno površino
- Sekanje ledu navpično vzdolž obale

4. Orodja in oprema

TR – Reševanje na in ob vodi

4. Orodja in oprema

Zaščitna obleka za reševanje na in iz vode (Drysuit Rescue)-> uporablja se VEDNO v kombinaciji z rešilnim jopičem

Reševalni brezrokavnik oziroma reševalni jopič (Rescue 850)

Obstajajo različne velikosti reševalnih jopičev (S/M, M/L, L/XL…).

Na reševalnem jopiču je običajno pritrjena piščalka in reševalni nož.

Zaščitna čelada za reševanje iz vode

Plavajoča vrv -> običajno dolžine 25m

Reševalna tuba

Gasilsko reševalni čoln

Deska za reševanje na vodi

Drobna oprema (vrvi, vponke, svetilke, nož…).

TR – Reševanje na in ob vodi

4. Orodja in oprema

Reševanje na ledu

- Šilo oziroma vpikač
- Pas
- Vrv
- Lestev
- …

TR – Reševanje na in ob vodi

5. Literatura

- Galjot Blaž: Reševanje na in ob vodi
- internet

TR – Reševanje na in ob vodi

6. Vprašanja

1. Kaj je utapljanje in skozi katere stopnje prehajamo do končne utopitve?
2. Naštej in opiši zaščitno opremo za reševanje in vode.
3. Naštej in kratko opiši možne načine reševanja z vode ter opiši vlogo višjega gasilca!
4. Reševanje iz ledenih površin (oprema, na kaj je potrebno paziti, vloga višjega gasilca)?